

Tato práce se snaží objasnit příčiny zániku Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu, strany, která byla a je až do dneška známá především pod označením agrární strana. Agrárníci představovali v meziválečném Československu dlouhodobě hlavní vládní sílu, po smrti svého největšího vůdce a státníka Antonína Švehly se ale ocitli na šikmé ploše. Poměrně brzy se dočkali svého zániku. Tento text vysvětlí, co k němu vedlo.

V souvislosti s tím představí orientaci agrárního hnutí v poslední fázi jeho existence a ukáže i mnohé z politického vývoje Československa obecně, agrárníci s ním totiž vždycky hodně hýbali.

Problematiku zániku agrární strany je myslím vhodné líčit chronologicky a tak se tu také bude postupovat. Přehledně se popíše osud agrárníků v letech 1933-1948, od smrti Švehly až do komunistického převratu. Proberou se jednotlivé události, které lze spojovat s jejich zánikem. Agrární strana se v Československu rozpouští už roku 1938, ale práce je dovedena dále. O agrárnících se mluví i později, i když už neměli svoji organizovanou stranu. Dlouho tu existovala reálná možnost jejího obnovení, není proto dobré zakončit výklad rokem 1938. Za datum, kterým se možnost obnovení agrárníků vytrácí, je stanoven rok 1948, nástup komunistů k moci. Tehdy obnova staré agrární strany přestává reálně přicházet v úvahu.

V rámci líčení let 1933-1948 budou popsána všechna období, kterými tehdy naše země prošla. Jedná se o první republiku, druhou republiku, období let 1939-1945, kdy zuřila světová válka a poválečnou třetí republiku. Mnozí by namítli, že práce se snaží pojmout dost velký časový úsek a nemůže jít proto příliš do hloubky. Právě v tom, že připomene čtyři různá období našich dějin, ale spočívá její síla. Lépe je můžeme pochopit jenom pokud budou popsány společně. Agrárníci i jiní se v každém ze zmíněných období dost liší, zaměřit se na líčení pouze jednoho z nich by bylo zavádějící. Hodnověrný obrázek o agrárním hnutí v posledních letech jeho existence bychom si bez vyličení všech období utvořit nemohli.